

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többzori hirdetésnél olcsóbb. Nyilttér sora 25 kr. Bélyegű minden hirdetésnél 30 kr. A hirdetések Bittermann Nándor nyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Megyei őszi közgyűlés október 7-én.

Főispán úr ömeltósága díszmagyarban, mellén a Lipót-rend keresztjével, lelkes éljenzés közt elfoglalván az elnöki széket, üdvözlő a szép számban egybegyűlt bizottsági tagokat és jelenti, hogy az utóbbi évnegyedben megvizsgálta az almási, apatini, hód-szághy, újvidéki, topolyai szolgabírói hivatalokat és rendben találta. A tárgysor első pontja az alispáni jelentés, mely szövege szerint így következik:

Meltóságos főispán ur!
Tekintetes közgyűlés!

A folyó évi július hó 3-án tartott II. rendes évnegyed közgyűlés óta történetéről van szerencsém következőkben adni jelentésemet:

I. A központi tisztviselők buzgalommal látták el teendőiket.

A járási tisztviselők is sikerrel oldották meg feladatukat.

A járási hivatalok közül a zsabylai, titeli, újvidéki, palánkai és bajai szolgabírói hivatalokat vizsgáltam meg és azokat rendben találtam.

II. A házipénztárt és az abban kezelt alapokat, úgy a megyei árpenztárt is havonként megvizsgáltam és a becsatolt vizsgálati jegyzőkönyvek szerint rendben találtam.

III. A megyei útalap mult év hátraléka az utolsó közgyűlés alkalmával kitétt . . . 59,260 frt 92 krt, erre befolyt a mai napig . . . 18,983 frt 63 kr, leírásba hozott . . . 950 frt 28 kr, a hátralék kitesz még . . . 39,327 frt 01 krt. Az idei évre előirt közmunka értéke kitesz . . . 304,846 frt 50 krt, erre befolyt . . . 44,194 frt 17 kr, hátralékban van még . . . 260,652 frt 33 kr.

Ezen hátralékok a tett megfelelő intézkedések dacára nagyrészt a gyenge aratási eredmények és a nyomott gabnárak miatt csak a legutóbbi napokban kezdettek befolylni, mely körülmény, mint azt lesz szerencsém külön előterjesztésben is jelezni, — az 1882. évi április 3-án 22. közgy. szám alatti felterjesztés részbeni igénybevételét is szükségessé tette.

IV. A székházépítési alap hátraléka kitétt ugyanakkor . . . 4,927 frt 77 krt erre befolyt időközben . . . 510 frt 11 kr, a fenmaradt hátralék tehát . . . 4,417 frt 66 krt tesz ki, mely összeg behajtása iránt a szükséges intézkedések szintén megtétettek.

V. Az 1882. évi közpénztári számadások közül hátralékban volt két községi számadás időközben nem érkezett be.

Az 1883. évi közpénztári számadások közül a mult közgyűlés alkalmával indokoltan hátralékban volt 38 drbból befolyt 16, hátralékban van még 22 drb.

A közigazgatási számvétségél a július 3-án tartott közgyűlésen feldolgozás alatt maradt az 1883. évi számadások közül . . . 64 drb időközben befolyt . . . 16 drb

összesen: 80 drb ezek közül észrevételekkel kiküldetett 2, feldolgoztott és a mai közgyűlésen nyer elintézést 24, feldolgozás alatt maradt 54 drb.

VI. A bezdán-ó-becsei útvonalon:
1. a keryajja-ó-szivaci műútszakasznak még építés alatt volt részlete elkészült;
2. az újverbász-szenttamási részletből pedig mint egy 6 kilométer készült el.

Ezek, valamint az apatin-bezdáni és ó-becsei gőzhajó, úgy a topolyai vasútállomáshoz vezető hozzájáró utak átvetelére a legközelebbi 14 napra a határidők már kijelöltek.

A megyei székháztól a városi kövezetig terjedő hozzájáró útnak kiépítési nódzata iránt még a mai közgyűlésen teendők előterjesztést.

A palánka-újvidéki útrészlet terveit és műszaki okmányait, a megyei útalap állásához képest leendő biztosítása tekintetéből, a kir. építészeti hivataltól nyert ígéret szerint még a hét folyamára várom.

A kész műutakon szükséges útfenntartási anyagok beszerzése és a természetes úton folyamatba tett munkák is már nagyrészt teljesen befejeztek.

E pontnál lehetetlen örömmel fel nem említenem, hogy az ügy rendezése tárgyában folyó évi szeptember 10-én és következő napjain a kir. közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumban értekezlet tartatott, melybe ezen magas miniszterium részéről meghivatván, a mostani elavult és különösen az alsó néposztályra igen terhes közmunkaváltási eljárásnak megváltoztatása, illetve megszüntetése érdekében szólaltam fel és ugyanott ezen megye közönségének még 1878. évi decembris 17-én 756. közgyűl. szám alatt hozott hatá-

rozata alapján tett felterjesztéséből kiindulva, a közmunka egyenértékének az adó alapján való rendezését véleményeztem, mely véleményt a miniszterium álláspontjának is tapasztalván, biztosan hiszem, hogy a közmunkaügyi rendezésére vonatkozólag azóta az országgyűlés megújításakor tartott legmagasabb trónbeszédben is kihatásba helyezett törvényjavaslat, a mi specialis viszonyaink fejlesztését is lehetővé teszi. Ezen intézkedés bekövetkezése fogja saját ügyeink végleges rendezésének is alapját képezni.

VII. A belvizszabályozások közül folyamatban vannak:

1. A keresztur-verbászi.
2. A bogojeva-karavukova vajszkai.
3. Petrovác határán a Bega.
4. Ó-Kér határán a torzsakucura-óverbász-kis és ó-kéri, mely utóbbinak földmunkái a szeptember 10-én Zomborban tartott árlejtés alkalmával köbméterenként 14⁵/₁₀ krral igen előnyösen lettek biztosítva.

Időközben letárgyaltam és sikeresen biztosítottam az újpalánkai 577 kat. holdra terjedő kis vízművet, melyen a munkák 10—12 nap alatt már folyamatba jönnek.

Ezenkívül letárgyaltam a járek temerini, továbbá az újvidéki határon ismételt emelt lefolyási akadályok következtében a megye és Újvidék szab. kir. városa között évek hosszú során át villongások alapját képezte, és különösen Piros és Kiszács községekre nézve felette fontos ugynevezett ó-futak-piros-kiszács-újvidék- és szőreg-pusztai belvizszabályozási ügyet és az ide vonatkozó alaphatározatot nyomban meghirdetvén és abban az Újvidék városával tolytatott közvetlen érintkezés kapesán, a még fennforgott függő kérdéseket is rendezvén, — miután Újvidék városa időközben a polgármesteri előzetes eljárás jóváhagyásával a saját határbeli 30 munkanapot igénybe vevő munkáknak foganatosítását biztosította, én viszont a megyei határa eső folytatólagos munkáknak biztosítására az árlejtést folyó hó 23 ára tűztem ki és nincs kétségem benne, hogy ezen 560 kat. hold termékenyítését előző munkálat a jelzett árlejtésen sikeresen biztosítható is lesz.

Midőn ezek szerint ezen régi bajnak szerencsés elhárulást örömmel közeli kilátásba helyezhetem, egyben biztosítom a tekintetes közgyűlést, hogy mindent el fogok követni, hogy egyrészt Újvidék városa az elért egyetértést fenntartva saját kötelességének eleget tegyen, másrészt pedig, hogy annak idejében a megyei területen a munkák szinte erőlyesen és összevágólag tejeztessenek be.

A kitélteli határidő lejártá folytán még ezen hóban el fog tárgyalatni: a Verbász Kúla-Veprovác-Cservenka-O-Szivac és O-Sztapár községeknél a régi Ferencsatorna és az újvidék-kis sztapári csatorna közé eső határrészeire kiterjedő belvizrendszeri ügye, úgy a Bácsér szabályozása.

Felvétel alatt áll pedig: a Sztanisits, Rigyica, Gákova, Csonoplya, Krusevlya, Ns.-Militics, Keryajja, Szivac községeknél és Zombor városának a Ferencsatorna és a telecskai magaslatok között fekvő része. Végül legutóbb került kitétel alá egy Heinecz Albert csatornai mérnök által kérelmezett, a zombor szivaci és kis-sztapár keryajjai út közé eső földrészteléből 426 holdra kiterjedő magányjellegű belvizrendezési ügy.

Mindezek odábbi fejlődéséről lesz szerencsém a legközelebbi rendes közgyűlésen további előterjesztést tenni.

VIII. A személy- és vagyonbiztonságra vonatkozólag a szegedi kir. csendőrpáncsnokságnak folyó évi június 21-től folyó évi szeptember 21-ig terjedő hiteles kimutatása a következő adatokat szolgáltatja:

	Előfordult	Kiderített	Vizsgálat alatt áll
Gyilkosság	1	1	—
Rablógyilkosság	—	—	—
Rablás	2	—	2
Töréses lopás	32	20	12
Lopás és tolvajlás	115	41	74
Emberölés	1	1	—
Gyújtogatás	7	—	7

Tüzeset ismeretlen okokból 30.

Az egész megyében 182 csendőrből rendszeresített csendőralományból tényleg van 27 altiszt és 128 csendőr, vagyis egészen 155 csendőr; — volt az utolsó közgyűlés alkalmával 36 altiszt és 126 csendőr vagyis egészen 173 ember, s így most kevesebb 18 emberrel, az egész rendszeresített létszámból pedig tényleg a papíron is hiányzik 27 ember, a papíron mondom, mert a kimutatott létszámban a betegek, a hadtörvényszéki vizsgálat alatt állók is bennefoglaltatnak.

Felemlitendők tartom ezen tények konstataciója után, hogy a közbiztonság leginkább a palánkai szolgabírói járásban látszik megbolygatottnak, a honnan folyó évi szeptember 15-én a bukin palánkai, folyó évi szeptember hó 23-án a palánka-cséb, és folyó évi szeptember 26-án a szilbás deszpot-szent-iváni postajárát megtámadása jelentett be, postarablás azonban egyik esetben sem követett el, sőt ezen bejelentések alapján egy a palánka-bukini, valamint a cséb-palánkai állítólagos postamegtámadás is vizsgálat tárgyává tétetvén, az újvidéki szakasziparancsnokától

vett jelentések szerint kitént, hogy ezen esetek épen nem oly félelmesek, mint minőkre a kapott távirtdai értesítések gyanítottak, mert az előbbi esetben reggeli 9 óra körül a bukin-palánkai uton a Bukin felől üresen jött egy lovasposta kocsi tulajdonképpen meg sem támadtatott, hanem a postakocsi kimondása szerint az eléje jött és öltözetük után szerb vagy sokacnak tartott két egyén őt arra kérte, hogy vinné be őket Palánkára, minekutánna azonban ezen kérelmeket megtagadta, azt kérdezték tőle, vajlon 10 óráig beérnek-e Palánkára? mire igennel felelt és odább hajtott. Azt pedig, hogy az illetőknél fegyvert, pisztolyt vagy kést látott volna, — tagadja.

A cséb palánkai esetben — körülbelül ugyanez a tényálladék, azon kivétellel, hogy ebben körülbelül esti 6 óra körül a postakocsi előbb egy német gyerekkel találkozott, ki bár annak nyelvét sem tudta, azt kérdezte tőle, hogy fél-e? mire ő azt válaszolta, hogy nem; de pár dűlővel odább állítólag ismét két szerbruhába öltözött egyén jött ki a kukoricából, kik azt kiáltották: „állj meg és adjál egy pár gyufát ha van”, erre azt felelte a postakocsi, hogy nem áll meg, mert fél s tovább hajtott, miközben visszafordult és forgó pisztolyából a két egyén után lött, kik a lövésre futni kezdtek. Azon kérdésre, hogy mily fegyvert látott a két egyénnél, — a postakocsi azt felelte, hogy semilyent sem.

A szilbás deszspotszentiváni küldönc kocsi posta megtámadására nézve eddig csak a postagazgatóságtól vettem értesítést és fentiek után és azon tényleg is ítélve, hogy ezen állítólagos támadónál sem volt fegyver, hanem csak bot, azt hiszem következtetni, hogy a vizsgálati jelentés ez esetben is legfeljebb személyes bosszút, de komoly postatámadást alig fog kideríteni.

Ezeket, különösen a palánkai járásban divattá vált postatámadási hírekkel szemben a hivatalos jelentések alapján a megyei közönség megnyugtatóására annál inkább kötelességemnek tartottam leplezetlenül elmondani, mert úgy látszik a palánkai járásban a fent előadott állítólagos postatámadások nagy ijedelmet okoztak, melyből a sok rémtörténet mint a gomba nő.

Midőn ide vonatkozólag a tek. közgyűlést megnyugtathatom, épen nem szándékomban a közbiztonsági állapotot példányszerűnek tüntetni fel; mert a személy- és vagyonbiztonság növelésére még folyton fáradozom kell; de főként azért, mert a majdnem naponként érkező jelentések a lopások eseteit aggasztóan soknak bizonyítják és mert különösen a ló-, marha-, birka- és disznólopások napirenden vannak, s így kell, hogy ezen tények okait behatóan keressem. Én ezeket a következőkben találok:

- 1-szor. Az állami csendőrségi őrsők kevesek.
- 2-szor. Azok létszáma hiányosan van betöltve.
- 3-szor. Azok megállapított létszáma a körzetek nagyságához képest kevés.

4-szer. A megyénket beékelő szabad királyi városok állami csendőrséggel ellátva nem lévén, — ezek határai — az állami és községi csendőrök sikeres működését akadályozzák, a bejelentés eszközzése és assistencia kirendeléség a legsikeresebb üldözés vagy helyesen vezetett nyomozás információi szerint nemcsak a legtöbb esetben kárba vész s így a fáradozó közegeket természetszerűen elkedvteleníti, hanem egyúttal a csendőrségi nyomozások alapján induló királyi ügyességek sikeres eljárását is igen sok esetben eredménytelenné teszik; végül nézetem szerint:

5-szor. Közbiztonsági szolgáltatuk egyik legmélyebb gyökér baja, a felelős örök megbízhatatlansága.

Mindezekkel szemben szükségesnek tartom, hogy miután a hasonló szó- és írásbeli előterjesztéseim eddig — pénzügyi okokból eredményre nem vezettek:

a) A meglévő csendőrök számának legalább 2—3 orssal, a legénységi létszámnak pedig örsönként legalább 1—1 csendőrrel való szaporítása, úgy a létszámbeli hiánynak sürgős kipótlása iránt ó nagyméltósága a királyi belügyminiszter úrhoz ezen közgyűlés kebléből indokolt felterjesztést tegyünk és abban az imént elmondottakon kívül, különösen azon kérelmünknek is adjunk kifejezést, hogy: az állami csendőrség mielőbb a városokra is kötelezőleg kiterjesztessék, s a mennyiben ezen kérelemnek gyors teljesítése ez idő szerint legyőzhetlen akadályokba ütköznék, úgy kérjük, hogy a szolgálati szabályzat minden esetre akként módosíttassék, hogy legalább az állami csendőrség a nyomozást utólagos bejelentés mellett és külön assistencia kérelmezése nélkül, a szabad királyi városok területén is folytathassa.

A községi felelős örökre vonatkozólag lesz szerencsém a legközelebbi rendes közgyűlésen az állandó választmány útján — a felelős öri intézmény megszüntetése és az ennek helyébe rendszeresen szervezendő értelmi, erkölcsi és szolgálati kvalifikációhoz kötött községi csendőrség szervezésére vonatkozó előterjesztésemet a közgyűlés elhatározása alá bocsátani.

IX. A közezségi állapot a III évnegyedben sokkal kedvezőbb volt, mint az előző évnegyedben, mit nemcsak a betegedési és halálozási számok kedvezőbb volta, de főként a meghaltak és születettek között fennforgó kedvező számszerű eredmény bizonyít

be leghatározottabban, mert a zentai járást nem számíthatva, melyből a ma betöltendő járásorvosi állomás üresedésben léte következébe biztos adatokról nem rendelkezem, született a megye területén 6069, meghalt 3684, tehát az utolsó évnegyedben több született, mint meghalt 2385-el.

Az uralgó körtűnet, az évszak és aratási munkálatok idénybaja: a váltóláz volt, mely mellett főként a poshadt ivóviz élvezetéből kifolyólag szórványosan fellépett: a gyomor csorva, béharut és könnyebb hasmenés.

A járványos betegségek közül: a vörheny Titen és a treseniki pusztán 29 esetben fordult elő, melyek közül 5 halálhoz kimenetelű volt. A hagymáz és toroklob pedig csak Hódsághon jelentkezett szórványosan, szelíd lefolyással.

Orvosrendőri boncoltat 4 véletlen, 4 öngyilkossági és 3 vízbejutási esetből kifolyólag, tehát összesen 7 esetben volt szükséges.

A védhimlőtűnés az egész megye területén befejeztetett. Az anya- és fiók-gyógytárak vizsgálata folyamatosan van, a Csantavérre adományozott személyes jogosítványú gyógyszerár pedig felszerelés alatt áll.

A cholera-járvánnyal szemben a megyei járványbizottság intézkedése kapcsán, a községi járványbizottságok megalakították és az összes előírt és helyi viszonyokból folyó óvintézkedések és utasítások megtették, illetve megadták; a tett intézkedések fogantatásáról önmaguk is egyes községben meggyőződést szereztek, egyúttal részben a tapasztalt hiányok pótlása és részben nagyobb megnyugtatómra is, a főorvos urat több járásba kiküldve, általa nemcsak a rendezeték mikénti fogantatásáról kívántam hehatóbb tudomást nyerni, de őt egyúttal megbízom, hogy a tapasztalt hiányok miképpen leendő pótlására nézve a helyi viszonyokhoz mért tudósításokat közvetlenül is adja meg. Ezáltal, úgy az eljárásról adott külön jelentésben foglalt javaslatainak teljesítése által azon helyzetbe jutottunk, hogy a mi a kor megelőzése szempontjából és annak fellépése esetére viszonyaink szerint emberileg megtehető, megtételét.

A nyári évadban néhány szokásos és így nem veszélyes cholera-eset fordult elő, halálal végződött cholera-nostras eset azonban az egész megye területén július és augusztus hónap folyamán mindössze kettő fordult elő, melyek nagymérvű étrendi kihágás következményeül konstataáltak.

X. Az állategészségi állapot az előző időszakokhoz képest, különösen a lovakra nézve igen kedvezőnek mondható, mert takonykór miatt csapán 5 db ló volt leszúrlandó. Lépfeneben elhullott 2 ló, 43 szarvasmarha, 56 db juh és 93 db sertés. A többi hasznos házi állatok között különös baj vagy járvány elő nem fordult.

Végül van szerencsém jelenteni, hogy időközben a nagyméltóságú közmunka- és közlekedési miniszterium által kiküldött szakközvegek által az egész régi megyei palota-részek építkezései jó eredménnyel felülvizsgáltattak, hiszem, hogy a legközelebbi közgyűlés a közlekedési miniszteriumtól a felülvizsgálatra vonatkozó felülbiralmi határozat megérkezése, a mikor az építési bizottság hozzájárulásával lesz szerencsém a megfelelő előterjesztést a tekintetes közgyűlésnek megtenni.

Ezek után meg felemlítvén, hogy az elmúlt évnegyedes közgyűlésen nyert négy heti szabadságból, a közbejött nagyfontosságú teendők miatt szaggatotán csak 8 napot vehettem igénybe, kérem a tekintetes közgyűlést, kegyeskedjék ezen jelentésem tudomásul venni és jelentéseimnek a közbiztonságról szóló részben tett javaslatomat elfogadván, a királyi csendőrségre vonatkozó felterjesztés megtételét elhatározni.

Kelt Zomborban, 1884. évi október hó 7-én.

Schmausz Endre s. k.,
alispán.

Ezen jelentés, a közbiztonság érdekében aianlott indítvánnyal együtt, egész terjedelmében éljenzó helyesléssel tudomásul vétetett.

Belügyminiszteri intézmény a tisztviselők, segéd- és kezelő-személyzet hatásköréről szóló szabályrendelet tárgyában. A belügyminiszter újból is sürgeti, hogy a megyei ügyészek a privát ügyvédekdestől tiltásnak el; mert hivatalos és magán működésük nem ritkán összeütközik egymással. Ezen és pár apró módosítás iránt az alispán elnöklete alatt a főjegyző s főügyész, továbbá Korbai Károly, Bodnár Imre, dr. Offenheimer Vilmos urakból álló bizottság küldetik ki, hogy a jövő közgyűlésig — mely nyilván november derekán tartatik meg — jelentést tegyenek.

Belügyminiszteri intézvény a lotényésztes emelésére alakított szabályrendelet tárgyában. Megerősítettik. 1885. jan. 1-én lép életbe.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumnak leirta az adai földmívelési iskolánál a szegényebb sorsú ifjak felvételére szolgáló alapítványi helyek felállítására iránt. A miniszterium, tekintettel a fenntartás viselte költségeire 2—3 ingyenhelynél többet nem biztosíthat; alispán ur felhívására alapítványi helyeket rendszeresítettek: borsódi és katymári Latinovics Ernő egyet 3 évre, a kisszállási földesurak (br. Puthon és gróf San Martino), valamint a gazdasági egylet és Zenta városa egyet-egyet örökösen, O-Becse s Petrovoszellő egyet-egyet 2 évre.

Mindezen nagylelkű alapítóknak a megye közönsége jegyzőkönyvi köszönetet szavaz s a maga részéről is — a mi most alap hiában lehetetlen — legközelebb legalább egy örökös alapítványi helyet biztosíthatni iparkodik. . . . Es hol vagytok ti, megyénk „független nagy birtokosai“, a kik három évenként egyszer — választáskor — oly potyogós könnyeket sirva fogadkoztok, a szegény tanulatlan népnek mindeféle voksprélő ígérekkel segítségére lenni?? Szereznétek legalább ily alkalmakkor jó tettekkel jogcímet is ahhoz, hogy a közélet kérdéseishez komoly szavatok lehessen.

Ugyanezen miniszteriumnak intézvénye a járási fajsokla felügyelők lemondási idejének meghatározása iránt. Csak január és július 1-én mondhatnak le ezental.

Ugyanezen miniszteriumnak intézvénye a titeli és hódsághí járás állandó gazdasági tudósítóinak megvá-

lasztása iránt. Molnár Gyula a titelre és ifj. Trischler Xav. Ferenc a hódsághira választatik.

Jász-Nagykun-Szolnok megye közönségének átirata a közmunka ügynek rendezése végett a kir. közmunka- és közlekedési miniszteriumhoz intézett felterjesztésnek pártolása iránt. Tekintettel az érdmeleges anketra, mely ez iránt a miniszteriumban lefolyt, a törvényhozási intézkedésig egyszerűen tudomásul vétetik.

Kolozsvár szab. kir. város közönségének átirata, melyben azon város egyik képviselőjelöltjének bevonulása alkalmával előfordult zavargások feletti rosszalásának ad kifejezést. Tudomásul vétetik.

Zolyom megye közönségének átirata a hivatalos rendőri közlönynek a hatóságok részére leendő ingyenes kiadása tárgyában. A belügyminiszterhez ez értelemben indokolt felterjesztés intéztetik.

Torontál megye közönségének átirata a községek és törvényhatóságok rendezéséről szóló törvények megváltoztatása tárgyában a képviselőházhoz intézett felterjesztésnek pártolása iránt. Az állami közigazgatás behozatálát hangsúlyozza; oly kérdés, mely most közvetlenül szőnyegen nincsen; tehát egyszerűen tudomásul vétetik.

A dr. Neugebauer Dávid leköszönése folytán megürült zentai járási — járásorvosi állomásnak választás útján való betöltése. A kijelölő bizottságba beválasztottak: Vojnits Dávid, dr. Offenheimer Vilmos, Sándor István; kinevezettek: dr. Csicsáky József, Korbai Károly, Debélyácsi Izidor. Kandidátusok: dr. Zsingor László budapesti, dr. Kellner zentai és dr. Deuts Adolf petrovoszellői orvosok. Megválasztatik dr. Deuts ellen, kinek szintén tekintélyes pártja volt, — szótöbbséggel — dr. Zsingor László.

A központi választmányba egy tagnak titkos szavazás útján való megválasztása. Hauke Imre egyhangúlag megválasztatik.

A megye 1885-ik évi költségvetési előirányzata. A tavalinak szöhu másolata levén, elfogadtatik.

A megyei árúpénztár 1883-ik évi számadásai. Jövahagyattak.

A községjegyzői nyugdíjalap 1884-ik évi járulékaiknak kivétele. Szigorú beszéde kimondatik, hatánap november hó 1-je.

A megyei közigazgatási bizottságnak az ügyköréhez utalt közigazgatási ágak 1884-ik év első felébeni állapotáról szóló jelentése. Tud. vétetik.

Schmausz Endre alispán jelentése a községi szegényügynek 1883-ik évi állapotáról. A múlt évhez képest 8608 forintnyi fogyatkozás mutatkozván, alispán fölkéretelt, hogy közegei útján ezen csökkenés okát puhatolja ki és eljárásáról tegyen indokolt előterjesztést.

Zenta város képviselőtestületének 13/1882. számú határozata az ottani görög keleti szerb hitközség valás és oktatásügyi célokra megszavazott évi 902 frtnyi segélyösszegnek jövahagyása iránt. Ezen már 1882—84-ben is költségvetésbe vett méltányos segély a multra és jövőre jövahagyattak.

O-Sztrapar községének 11., 13. és 15/1884. számú határozatai a község által megvett kincstári földbirtok hasznosbérliónek a bérletből leendő elmozdítása iránt. Az állandó választmányának multkor részletesen leirt határozata elfogadtatik.

Nádaly községének egy szülésznoi állás rendszeresítése tárgyában hozott határozata. 60 frt fizetés, szülés után 1 frt látogatás után 20 krnyi díjjal rendszeresítettüi határozattik.

Szóna községének határozata a fajzasi úton emelt töltés elkészítéséből felmerült 700 frtnyi költség fedezetése iránt. Jövahagyatik.

A megyei árúszék jelentése Bajsi Ferenc német-palánkai lakosnak a központi árva tartalékálapba tartozó tüke törleszése iránt. Tudomásul vétetik s a magas belügyminiszteriumhoz fölterjesztetik.

Ada és O-Becse községének részére, a tiszai korona kerület névre bekebelezett és e községeket mint tulajdonosokat megillető ingatlanok átíratásának jövahagyása. Jövahagyatik.

O-Sztrapar község képviselőtestületének a község ház felépítésének elodásására vonatkozó határozata, és az ellen Sztankovits Lázár és társai felebbezése. A terv és 15,400 frt készpénz e célra egyúttal levén, utasítottik a község, hogy a község házat előbbi megállapodásához képest 1885. októberig elkészíttesse.

O-Sztrapar község képviselőtestületének a regáljog megváltása tárgyában hozott határozata és az ellen Sztankovits Lázár és társai felebbezése. A község szük pénzügyi viszonyaira s más vállalt kötelezettségeire tekintettel nem engedélyeztetik a megváltás; a felebbezésnek hely adatik.

Földvár községben megejtett jegyzőválasztás ellen Vojnovits Péter és Teodorovits Döme szent-tamási ugyszintén Nacia András és társai földvári lakosok felebbezése. A választás helybenhagyatik, az indokai-ban tarthatatlan felebbezés elütetik.

Kupusina község képviselőtestületének kisebb földterületek megvétele tárgyában hozott határozata. Jövahagyatik.

Temerin községnek az ottani egyházi évi fizetését megállapító határozata. 150 frtban jövahagyatik.

Csantavér község képv. testületének az ottani jegyzői lak bérbeadására vonatkozó határozata. Jövahagyatik.

Csantavér község képviselőtestületének az ottani jegyzői, iskola és tanítói lak kijavitására vonatkozó határozata. 1500 frt kölcsönnek e célra való felvétele jövahagyatik.

Bogojeva község képviselőtestületének a fajsokla létesítése érdekében Stein Ignáccal kötött földcsere szerződése. Jövahagyatik.

Turia községnek az ottani legelődíjak érdemében hozott határozata. Jövahagyatik.

Hegyes község képviselőtestületének az ottani több kisebb földterület eladására vonatkozó határozata. Jövahagyatik.

O-Szivac, Szeghegy, Vajnska, Bácsujfalu, Kiskér, Keresztur, O- és Új Verbász, Torzsza, Veprovác, Kula, Knura, Soové és Cservenka községének az ottani felelős örökkel kötött szerződése. Jövahagyattak.

Felső-Kovil, Felső-Szent-Iván, O-Futtak, Petrovoszellő, Tovarisoa, O-Becse, és O Szivac községnek kérvényei behajthatlanná vált Lözmunka-váltásdíjak leírása hozatalának elrendeléséért. Leiratnak.

Jankovác 1882, Csajkás réti bizottság 1880—1, 1882, 1883, Titel 1883, Prigl-Szt-Iván 1883, O-Sztrapar 1883, Bajmok 1883, Torzsza 1883, Cservenka 1882, Bács 1882, Mélykut 1883, O-Szivac 1882, Matheovics 1883, Gajdobra 1882, Piros 1883, Paraga 1882, Deszp-Szt-Iván 1883, Lok 1883, Feketehegy 1883, Tovarisoa 1883 és Moholy községek 1882-ik évről szóló közpénztári, Vilova község 1883-ik évről szóló alapítványi számadásai és Zsablya község 1881-ik évről szóló pótköltségvetése. Jövahagyattak.

A palánkai kataszteri becselőjárásba biztosul Nagy Mihály választatik.

A megyei székházról kivezető utnak elkészítése iránt az alispán árlejítés hirdetésére utasítottik s felhatalmaztatik, hogy az előre jövahagyott alternatív tervek között a megejtendő árlejítés eredménye szerint válasszon.

Uj-Palánka községnek 3982 frtnyi ismeretlen tartózkodású árúpénznek városháza építésre fordítása, az illető árúvák jogainak épentartása mellett megengedtetik.

Tüski Antónia, zentai özvegy tanitónének nyugdíja 200 frtban állapítottik meg, melyből 84 frtot az állam 116 frtot Zenta fedez.

Topolya községnek táviró hivatal állítása iránti szerződésének jövahagyására, az iratok beérkezése után, az alispán ur előlegesen felhatalmaztatik.

Uj-Szivac községének fizetése 165 frtban megállapítottik.

Uj-Palánkának a kincstártól 8000 frton vett 369 hold föld iránti szerződése jövahagyattak.

Csúrogh községnek azon szűkkeblű határozata, hogy a r. k. egyház segélyezésére kért 20 hold földet megadni nem hajlandó, feloldatik; mert a g. keleti egyházat 170 holddal segélyezte s az ilyen segélyezésnek törvény szerint a hitfelekezetek iránt méltányosnak, arányosnak kell lennie.

Petrovoszellő községnek a gör. kel. paplak helyreállítására iránti hasonló szűkkeblű határozata szintén feloldatik, annál inkább, mert 1866-ban a r. kath. kántorak is építtetett házat. A község méltányos határozathozatalra utasítottik.

Az apatinai község által párber váltásig címén a r. k. plébánosnak megszavazott 3600 frt jövahagyatik, de csak a r. k. felekre rovodó ki.

A monostorszeghi korcsma 203 frt hasznosbérért, közbevetett felebbezés elütésével, jövő évi ápril 24-ig Szabács Mihálynál meghagyatik.

A szilbási jegyzőnek a község által kataszteri munkáért megszavazott 250 frt jövahagyattak.

Berényi Húgó petrovoszellői jegyzőnek kataszteri munkáért községre megszavazott és 300 frttól 1500 frtíng ingadozó összeg, a szolgabíró ajánlatára 800 frtban megállapítottik; az ez ellen beadott felebbezés elejtetik.

Apatinban 600 frt fizetéssel árúvári ellenőri állomást engedélyeztettek.

Petrovoszellőn 300 frttal állatorvosi állomás engedélyeztetik.

A mélykúti paplak reparációjának költségvetése jövahagyatik.

Báthmonostor iskola építésre vonatkozó határozata jövahagyattak.

Nagy Kálmán titeli szbiró, útiatalánya fölemelése iránti kérelmével elutasítottak.

Nagy József inrok kérvénye szabadság hosszabítás iránt. Miután a nevezett megválasztatása óta még hivatalát el sem foglalta, neki utoljára nov. 15-ig szabadság adatik, ha akkor szolgálatra be nem vonul, felfüggesztetik s ellene a fegyelmi eljárás megindittatik.

A központi inrokok fizetési pótlék iránti kérvénye, alap hiában, ezuttal figyelembe nem vehető; de feljogosítottak az alispán, hogy év végén, a netáni megtakarításokból nekik érdemiük szerint segélyt juttasson.

Budánovits István béregi jegyző nyugdíjaztatása helybenhagyatik.

Dr. Jeszenszky Béla temerini orvos oklevele meghirdettetik.

A 10-ik huszárezrednek egy-egy százada Bezdán, Csávoly, Bresztovác és O-Morovica községben helyeztetik el.

A novoszellő-szotini révnek még 1864-ben készült s már elavult díjszabályzatára alispán, főügyész és Hauke Imre jegyző kirendeltetik.

Főispán ur törvényadta jogánál fogva kinevezi: Rohonyi Gyula újvidéki ügyvédet tb. főügyésszé, Mezey Imre palánkai segédszolgabírótb. szolgabíróvá, Latinovics Géza végzett jogászt és Gertinger Pál közíg. gyakornokot tb. aljegyzővé, Mrakovics György közíg. gyakornokot tb. segédszolgabíróvá.

A tárgysor ezennel letárgyalvatván, főispán ur a közgyűlést bezárja. (Eljenzés).

Hírek.

Hírek az országházról. Gromon Dezső a II. bíráló és a mentelmi bizottságba elnökké, Ivánka Imre a bíráló és közlekedési bizottságba taggá, Latinovics Gábor a számvizsgáló bizottságba elnökké és a választási bizottságba taggá, Szabó László a bíráló, Popovics Vazul az igazságügyi, Hevessy Bertalan, dr. Horváth Mór és Széchényi Jenő a naplóbíró bizottságba választattak tagokká; Pulszky Ferencet pedig a miniszterelnök az állandó országház építésének vezetésével megbízott építészeti tanácsba hívta meg.

Dívenyi Ferenc, a helybeli kir. illetékkiszabási hivatalnál I. oszt. pénzügyi fogalmazó hasonmónóságban Temesvárra helyeztetett át. A helyben megürült illetékkiszabási hivatali negyedik fogalmazói állomás pedig megszüntettetett.

Az ujonan felépült beltéri róm. kath. néptanoda folyó hó 12-én délelőtti 10 órakor tartandó nagy-mise után közvetlenül fel fog szenteltetni, mely alkalomra van szerencsém az érdeklődő nagy közönséget tiszteletteljesen meghívni. Ha az idő kedvező lesz, úgy a templomból való elindulás körmenetileg történik, és a felszentelést az iskola udvarán tartandó szent beszéd fogja megelőzni; — kedvezőtlen idő esetében körmenet és szent beszéd elmarad. Zombor 1884. évi okt. 8-án. Az iskolaszék megbízásából Fejér Gyula s. k., apát-plébános.

A zombori kir. törvényszéknél inroki állomásra pályázat van hirdetve négy heti határidővel.

Melléklet a „Bácska“ 83-ik számához.

Az építő iparosok téli tanfolyama. Az állami közép ipartanodában a télen szünetelő építő iparosok, — kőművesek, ácsok és kőfaragók — számára rendezett tanfolyam f. évi november hó 3-ik napján fog megnyitást. A tanfolyam négy téli félévre terjed s évenként november hó elejétől március hó végeig tart. E tanfolyamon az illető építőiparosok rendszeres szakképzését s annak sikeres bevégzése után végbizonyítványt nyernek. Tanulóik felvételnél a 14-ik életévüket betöltött azon kőműves-, ács- és kőfaragósegédek, a kik folyékonyan olvasni, írni és számolni tudnak s legalább egy évig a gyakorlatban működtek. A felvételre jelentkezők erkölcsi bizonyítványt, továbbá főnökeiktől igazolványt tartoznak előmutatni arról, hogy mely idő óta működnek a gyakorlatban és melyik szakban dolgoznak. A beiratások az intézet helyiségében (VIII. kerület, Bodzafa-utca 28. sz.) október hó 15-ik napján kezdődnek s e hó végeig tartanak.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. évi 42.458. sz. alatt a következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz. Több oldalról felhozott az, hogy az 1884. XVII. törvény-cikkben foglalt új ipartörvény 50. §-a alapján az árva-, turóc- és zolyomgyeji házaló vászonkereskedők, az ugynevezett tót gyolcsosok vásárlátogatási jogosultsága nehézségekbe ütközhetnék. — Minthogy az 1884. évi XVII. t. c. 50. §-a szerint házi iparcikkeket betévesárokon birki áruba bocsáthat; minthogy továbbá az elem terjesztett adatokból meggyőződtem arról, hogy a nevezett megyékben a szövő, kékfestő és nyomtató ipar nagy terjedelemben mint házi ipar üzemel, és az így készült kelmék állandó üzletel hiányában az e vidékről országsszerte házaló, ugynevezett vászonkereskedők vagy gyolcsosok útján, házalva szoktak elkeln; a hatósági igazolvánnyal ellátott árva-, turóc- és zolyomgyeji vászonkereskedők ily házi iparcikkeket nemcsak a fennálló szabályok szerint mindenütt házalhatnak, hanem ezen cikkeket betévesárokon is kirakva árulhatják; miért is felhívom a törvényhatóságot az iránti intézkedésre, hogy ezen házalók a fennálló rendőri szabályok fentartása mellett ebbeli keresetükben ne háborgattassanak. Nehogy azonban a törvény idézett 50. §-nak világos rendelkezése kijátszassék, és a szóban levő gyolcsosok házi iparcikkeken kívül esetleg más kelméket is betévesárookra hozzanak, — egyúttal intézkedtem, hogy az említett három megye törvényhatósága az ott készült cikkeket kellő felismerhetése céljából azokat alkalmas bélyeggel lássa el. A bélyegzés részletei iránt annak idején értesítésemet veendő. Kelt Budapesten, 1884. évi szeptember hó 29-én. Széchenyi, s. k. (Azért közöljük e rendeletet, mert a szegény gyolcsosokat október elseje óta sok helyről elkergetik. Vegyék tehát tudomásul, a kiket érdekel, a fentebbi rendeletet.)

Rockenstein Nándor topolyai, Gyenes János mélykúti segédlelkészek hasonló minőségben különösen áthelyeztettek.

Mihákovits István a zentai takarékpénztár igazgatója okt. 5-én adta be panaszát a budapesti fényítő törvényszékhez mint sajtóügyi bírósághoz a „Zentai Híradó“ ellen, egy a nevezett lapban mult hó 28-án „Mihákovits“ felírással és névalírás nélkül megjelent közlemény miatt, melyben M ellen rágalmazó és becsületsértő kitételek foglaltak.

Hymen. Dr. Schmausz Antal, apatini keresett ügyvéd, eljegyezte a kedves és ritka műveltségű Wundszám Kornélia kisasszonyt.

Az alföld-fiumei vasút (nagyvárad-eszéki része) részvénytársulat vonalának megváltásáról szóló törvényjavaslat így hangzik: 1. §. Az alföld-fiumei vasút nagyvárad-eszéki része részvénytársulat vonalának a magyar állam által leendő átvétele és fokozatos bevétele iránt egyrészt a közmunka és közlekedési és pénzügyi miniszterek, másrészt a nevezett vasúttársulat között 1884. évi április hó 29-én megkötött szerződés jóváhagyatván, beikkllyeztetik. — 2. §. Ezen törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a közmunka és közlekedési és a pénzügyi miniszterek bizatnak meg.

Gákován egy tanítónő kerestetik. Javadalma: 300 frt fizetés, 50 frt lakbér, szabad fűtés. A folyamodványok a gákovai róm. kath. iskolaszékre címezve Láng Márton kerületi alespereshez Csataljára e hó 28-áig küldendők be.

Kuriai döntvény. A m. kir. kuria büntető tanácsának a napokban tartott teljes ülésében azon kérdés: vajjon a btk. 302-ik §-a első bekezdésében (súlyos és könnyű testi sértések eseteiben) megállapított pénzbüntetések ugyanazon szakasz második bekezdésének felmenő rokonok ellen elkövetett (súlyos és könnyű testi sértések vétségeinek) eseteiben is alkalmazandók-e? melyre nézve a büntető tanácsokban előadott hasonszerű bűnügyekben hozott határozatok közt ellentétesség észleltetett, igenlőleg döntetett el. Az említett törvényszakas második bekezdésében ugyanis, szülők ellen elkövetett kisebb fokú s nem börtönnel, hanem csak fogházzal büntetendő testi sértések vétségeire nézve az első bekezdésben említett pénzbüntetés felemlítve nincsen; a grammatikai magyarázat szigorú szabályai szerint, tehát nem lenne alkalmazandó. Így fogta azt fel a kir. ítélőtábla s a kuria egyik büntető osztálya, míg a másik a pénzbüntetést alkalmazta. A teljes ülés ez utóbbi nézetet hagyta helyben, mely nem a szigorú grammatikai, hanem az észszerű logikai magyarázat alapul, — hogy t. i. ha bárki ellen elkövetett testi sértés vétsége a fogházon felül pénzbüntetéssel is sújtatik, annál inkább kell ezen mellékbüntetést is alkalmazni azon esetben, ha a testi sértés szülők ellen követtetik el, a mi a kedélynek nagyobb fokú elvadulására, s azon forrásnak, melyből a hazánkban napirenden levő testi sértések származnak, mérgesebb természetére mutat.

Egy érettségi bizonyítvánnyal bíró fiatal ember alkalmazást keres valamely jegyzőségnél. A cím megadható a kiadóhivatalban.

Mándoky szintársulatának tagjai tegnap a d. e. 10 órai vonattal utaztak el Szabadkára, a hol az első előadást szombaton fogják tartani.

A városi szegényház előtt a kórházi kerítés formájában falat raknak, s környékét legközelebb kertet alakítják. Ez magában véve igen szép, de a nagy közönség sehogy sem értheti, minek kellett a szegényházat már a mult tavaszra elkészíteni, ha annak céljára használása nem volt sürgetően szükséges; mert így az idejekorán beépített nagy összeg egy egész fél éven át teljesen gyümölcstelenül hevert, s a város ezzel pár száz forintnyi szükségtelen kárt szenvedett. Világos, hogy ha a szegényházra szükség volt, akkor azt rögtön át kellett volna adni céljának; ha nem volt szükséges, vagy más okból nem lehetett céljára használni, akkor jobb lett volna teljes elkészüléséig a rávaló pénzt kamatoztatni. Egyébiránt küszöbön a tél és óhajtvá várjuk, mikor lesz már városunkban ténylegesen rendezve a szegénykérdés?

Vonatkozással a nagyméltóságu földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által kiadott földmívelési iskolai szervezési szabályzat g) pontjára az igazgatóság rendelkezésére jutott s esetleg még jutandó ösztöndíjas helyek betöltésére pályázat hirdettetik azzal, hogy az ingyenes helyeket elnyerni akarók ez irányú kérvényeiket az adai m. kir. földműves iskola igazgatóságához nyujtsák be. Adán, 1884. évi október 3. Szobonya Bertalan igazgató tanár.

A Kulán ujonnan épült óvoda folyó évi október hó 5-én délelőtt fél 11 órakor ünnepélyesen megnyitott, melynek programja a következő volt. 1. „Himnusz“, énekelte a helyi dalárda. 2. „Fohász“, alkalmi költemény Vitályos Imre úrtól. Szavolta Kramberger Margit óvonc (Szarvas Gábor csipje meg e szónak gyarontát! Szerk.). 3. „Kedves hely a mi óvodánk“ — óvodai dal; énekeltek az óvoncok. 4. Korbai Károly óvodai elnök ur előadta az óvoda történetét. 5. A kir. tanfelügyelő ur az óvodát megnyitottának nyilvánította. 6. „A legelső magyar ember a király“ — óvodai dal; énekeltek az óvoncok. 7. Vitályos Imre ur zárbeszède. 8. „Szózat“, énekelte a helyi dalárda. 9. Este 7 órakor a kaszinó termében műkedvelői színelőadás és utána tánc.

Bács-Bodrogh megye alispánja által ezenel közhírré tétetik, hogy az Ó-Futtak, Piros és Kiszács községek és Szőreg pusztá határainak egy részére kiterjedő belvizek levezetésére szolgáló egy fő- és négy mellékcatorna a szabályozás alapjául elfogadott, és 15250/alisp. 1884. számhoz hozott jogerős határozattal megállapított kulturmérnökségi tervek és műszaki okmányok értelmében az Újvidék határában már munkában levő előzőleg és folytatól a megyei területre eső főcatornán: 9365 m³, a négy mellékcatornánál pedig 9116 m³, vagyis összesen 18481 köbméter földmozgósítás biztosítására Zomborban, a megyei palota első emeleti kistermében 1884. évi október hó 23-án reggeli 9 órakor írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. A fő- és mellékcatornákra csak együtt lehet vállalkozni. Bántépénzül 400 frt oszt. ért. teendő le. Az írásbeli zárt ajánlatokban az ajánlattevő neve, polgári állása, állandó tartózkodási helye, továbbá a köbméterenkinti összegár és pedig az utóbbi számmal és szóval is tisztán kiírandó, és a fent meghatározott bántépénz készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban okvetlenül becsatolandó. Az ajánlatok alóli alispánnál f. évi október hó 23-án reggeli 9 óráig nyujtandók be. Az árlejtési feltételek és műszaki okmányok a mai naptól f. évi október hó 23-ig a megyei kir. építészeti hivatalnál (Zombor, megyei palota, I-ső emelet, középső új szárny) naponkint a hivatalos órákban tekinthetők be. A munkaidő az egész munka elkészítésére 30 munkanapban állapítottatik meg, melynek megkezdése az újvidéki határon folyó munkának folytatásában, az alispán által a sikeres alkutárgyalás után megállapítandó határnapon pontosan megkezdendő, és annak teljes befejezéseig szakadatlanul folytatandó. A vállalati munkádr minden teljesen elkészített 6000 köbméter földkiemelés után a munka vezetéssel megbízott kulturmérnökség által kiállítandó kereseti kimutatás alapján, az alispán által, a megyei pénztárban kezelt érdekeltségi pénzkészletből fog kiutalványoztatni. — Zombor, 1884. évi szept. hó 30-án. Schmausz Endre s. k., alispán.

Irodalom.

Levél Arany Jánostól. Midőn a gráci magyar olvasó-egylet koszorús költőnkét dísztagjának választotta meg, ő a következőképp köszönte meg az egylet figyelmét: „Tisztelt titkár ur! Vettem a gráci magyar olvasó-egylet díszes oklevelét, mely szerint a t. egylet engem tiszteletbeli tagjai sorába megválasztani kegyeskedett. Nem annyira e részemre eső személyes kitüntetés teszi előttem becsessé az oklevelét, mint azon tudat, melynek e választás is újabb megerősítése, hogy a magyar, bárhol is a kerek földön, keblében hordja hazáját, és annak minden tekintetben való előmenetele, úgy irodalma és ennek művelői iránt is, meleg érdeket, rokonszemet tanúsít. Szíveskedjék titkár ur a tisztelt egyletnek tolmácsolni legforróbb köszönetemet és fogadja hazafiai üdvözlőtemnek e rövid nyilatkozatát, ki maradok tisztelt titkár úrnak alázatos szolgálja, Budapest 1879. május 28. Arany János“. Erdekes e néhány sor, a mennyiben a költő megmutatja, mint vélekedik a külföld magyarjairól. A levél eredetije az olvasó-egylet levéltárában őriztetik. Közli: Thim József Zombor.

Ezer magyar népdal zongorára alkalmazva! A „Magyar Dal-Album“ című egytetemes magyar népdalgyűjteményből most jelent meg az ötödik kötet a 801—1000 számú magyar dallamokkal zongorára alkalmazva. E 80 lapból álló, 200 dallamot tartalmazó és hangjegyalaku kötet ára fűzve csak 1 frt 80 kr, diszkötésben 2 frt 80 kr. Ezen országsszerte elterjedt gyűjtemény most már 1000 népdalt közölt, vagyis többet, mint az eddig megjelent összes hasonnemű vállalatok; átiratai egytől-egyig tetszetősek s a mi a fő: a kezdő játszótól kezdve mindenki talál benne tehetségéhez mért zongoradarabokat, mert váltakozva következnek — a lehető könnyű átiratból kezdve a középnehézségű átiratig, — minden fokozatokban. Ara oly jutányos, hogy alig teszi más hasonterjedelmű zeneműnek $\frac{1}{10}$ -ed részét, tehát teljes joggal elmondhatni, hogy e gyűjtemény a magyar népdaloknak egyedüli népkiadása! A „Magyar Dal-Album“ mind az öt kötetének ára fűzve 7 frt 80 kr, ugyanaz öt diszkötésbe kötve 13 frt 20 kr. Minthogy a Dal-Albumban csakis a dallamok foglaltak, minden kötethez külön szövegkönyv jelent meg „Magyar Daltár“ cím alatt, mely a Dal-Albumban foglalt 1000 dallam összes szövegeit dallam szerinti rendben tartalmazza, és pedig, mint-hogy egy-egy dallam több szöveggel is bír: számára nézve mintegy 2000 önálló dalszöveget, vagyis körülbelül 6000 versszakot. A „Magyar Daltár“ külön is kapható, ára kötetenkint 80 kr, diszkötésben 1 frt 60 kr. Részletes árjegyzék mindenkinék ingyen és bérmentve küldetik. Megrendelések legcélszerűbben a „Magyar Dal-Album“ kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

Ki ne volna kíváncsi, mikép dolgozik Jókai Mór, a legnagyobb magyar író? Korán reggel kel, mert korán este fekszik le, nincs rá eset, hogy este kilenc óran túl ébren maradjon. Dolgozó-szobájában van egy tágas, öreg szekrény, teliden tele az ő könyveivel, azoknak magyar, német, angol kiadásával. Egy egész biblioteka. Az íróasztalon előtte kinyitva fekszik egy piciny, de vaskos „notes-könyv“. Senki sem gondolná, hogy ez az egy kopott könyvecske szülte azt a többet valamennyit! És hogy még ki tudja, hánynyal terhes! Megérdemli az „anyakönyv“ nevet. Ebbe szokta t. i. feljegyezni Jókai apró betűkkel az ő regénytárgyait, a miket kikombinál, vagy a miket kap és átírom. Az egész mesének ott a váza, még az egyes fejezetek is stb. stb. Ilyen rendkívüli érdekesen ír Mikszáth Kálmán Jókai Mórrol, a Magyar Salon októberi számában, mely ez alkalomból a Jókai családnak arcképét, Jókai dolgozó-szobáját és Jókai sajátkezü írását mutatja be a közönségnek. A Magyar Salon ezen száma egészen Jókainak van szentelve és Mikszáthon kívül Hegedűs Sándor is rendkívül érdekes cikkeket közöl Jókairól, kihez ő közel rokonai viszonyban áll. A Magyar Salon októberi számát az egész napi sajtó a legnagyobb dicsérettelkel halmozza el és általán el van ismerve, hogy ennél díszesebb, gazdagabb, tartalmasabb és értékebb folyóirat még nem jelent meg a magyar irodalomban. Az irodalom és művészet legelső kitűnőségei dolgoznak a Magyar Salonba, mely rövid multja dacára minden művelt magyar családnál otthonos. Ideje is, hogy a magyar irodalom és művészet egyszer teljes erővel lépjen fel a külföldről importált folyóiratok és a nagy garral hirdett hazai selejtes termékek ellen, melyek gombamódra ütök fel minduntalan fejüket. A „Magyar Salon“ októberi száma vagy 60 képet közöl, melyek egytől-egyig eredetiek és gyönyörű szép kivitelök által a fűzetet oly díszessé teszik, hogy a „Magyar Salon“ a külföld legelső folyóirataival is kiállhatja a versenyt. Jókai regénye, Kiss József, gr. Zichy Géza, Szász Károly költeményei, melyeket az októberi fűzet közöl, a legjobb irodalmi termékek, miket ez évben produkáltak, gyönyörű elbeszélést találunk továbbá Beniczky-Bajza Lenkétől, a kinek pompásan sikerült arcképe is közöltetik. Mikszáth pompás humorral irt karcolatot közöl az új országgyűlésről, mely egy csomó tréfás képpel van illusztrálva. Találunk e fűzetben továbbá az olasz legújabb festészeti iskola remekeiből pompás mutatóanyagokat és Pulszky Ferenc-től nagyérdékű cikkeket. Könnyebb szórakozást nyujt az Egyveg, mely teli van kedves apróságokkal, humorisztikus karcolatokkal, jutalomdíjas talányokkal stb. stb. A „Magyar Salon“ előfizetési ára félévre 3 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 75 kr., egy fűzet ára 60 kr. Az első 5 fűzet díszesen bekötve 3 frt 80 kr. Október elsejétől fogva a „Magyar Salon“ fűzetei havonkint két részben 1-én és 15-én jelennek meg 30—30 kr-ával. A kiadóhivatal Budapest, Dohány-utca 12. sz.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA“ VII. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 frt.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Néptanítók számára:	
Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** könyv-és könyvmdájába küldendők.

A kulai óvoda megnyitása.

A kulai óvoda-egyesület iskolája október hó 5-én nyitott meg.

Ezen ünnepélyre a kir. tanfelügyelő meghivatván, azt a társulat egyik tagja már a verbási vasútállomásnál üdvözölte. Czirfusz Ferenc Korbai Károly házában lévén elszállásolva, nála azonnal Dosztig József

jegyző úr vezetése alatt az előjárás, később pedig az óvodai választmány tisztelgett, mely választmány a tanfelügyelőt az óvodai ünnepélyre meghívta. A zöld galyakkal, virágokkal és zászlókkal fel díszített óvodai épületben a szépszájú közönség élén a megérkező tanfelügyelőt Korbai Károly köz- és váltó ügyvéd, mint az óvoda-egyesület elnöke üdvözölte. Az ünnepélyt a dalárda himnussal nyitotta meg, mely után Kramberger Margit igen sikerült alkalmi versekben üdvözölte a közönséget, majd meg a kisdedek énekeltek. — Ezután felállt Korbai Károly és hosszú magvas beszédében esetelte az intézet történetét, felsorolva egyúttal azon összegeket, melyekkel egyesek, nemeskeblűek az intézetet létrehozni kegyeskedtek. Kézbesítet mondott a kir. tanfelügyelőnek meg jelenéséért, kérvén őt, hogy az intézetet vegye partfogására s az óvodát megnyitottak nyilvánítsa. Erre Czifrusz Ferenc, megyei kir. tanfelügyelő a következő beszédet mondotta:

Teljes Című Közönség!

Óségi igazság az, hogy az emberiség soraiban több a bánat, mint az öröm, sürűbb a fájdalom és a levert arc, mint a szív nyugodtságot tükröző vidámság.

De az élet a közös tövisi érzékenyebb sebeket ejtenek azon osztályon, melynek a teremő bölcsesége a szegénység sorsát adá e földön örökségül.

Míg a gazdag édesen tekint gyermeke jövőjébe, addig a szegények napjaira nehéz aggodalmak borulnak még azon csekély ruhadarabok megszerzése miatt is, mikkel gyermekük tagjait kell befűdniök.

Vajha ezen sűjtő kinokhoz még valami ne járulna. De a gyermeknevelés szent eszméje a szegény szülők keblén új forrást nyit a mérhetlen fájdalomnak. — Mit érezhet a szerető anyai szív, midőn az ápolásra szorult gyermeket a mindennapi kenyér megkeresése miatt önsorsára vagy kis testvére ápolására kell hagynia, ahelyett, hogy órányalul állhatna oldalán a veszélyek ellenében; ahelyett, hogy a jó indulatok csiráit édesded anyai érzelmével fejleszthesse, irányozhatná a gyengéd gyermek testi erőt a kora haláltól megóvhatná.

A szegény munkás család e szomorú sorsán a vagyonos osztály igyekezett első sorban segíteni. Már 1828-ban egy magas rangú hölgy gyermekmenhelyet alapított. A nemes példa követőkre talált; nőegyletek alakultak; koszorúba fonák a jótékony szíveket s a későbbi tizedekben nemcsak menhelyeket, hanem rendszeres óvodákat, melyeket gyermekkereteknek is neveznek, hoztak létre, hol a szegénynek ép úgy, mint a gazdagnak gyermekei szeretettel párosul gondozásban részesültek.

Örömmel látom, hogy Kula mezővárosban a férfiak versenyre léptek a nőkével, e célból óvodai egyetemet alakítván, fáradságot nem ismerő buzgalommal gyűjtötték a filleket, melyekből ime e gyönyörű óvodai épület aranyas kertjével emeltetett.

Valóban ha megmondjuk azt, hogy a 3—6 éves gyermekeket még a leg gondosabb szülői háznál is mennyi veszély környezi, el kell ismernünk, hogy a kúlai óvoda-egyesület az óvoda felállítását által igen sok gyermeket a halál karjaiból kiragad, mert ugyanis: hányszor történik, hogy a magukra hagyott gyermekek vízbe fulladnak, állatok által felfalatnak, kocsik által elgázoltatnak, — sőt az sem ritka eset, hogy a gyermekek magukra gyújtják a házat és egész városokat és falvakat borítanak lángba s ezer meg ezer embert juttatnak koldusbotra.

Ámde tegyük fel azt, hogy kellő házfelügyelet alatt ezen bajok elő nem fordulnak: vajon nincs-e reá eset, hogy a munkás családokban a 3—6 éves gyermek csak látatlanokod? hiszen a kovácsnál, lakatosnál, kádárnál, asztalosnál, gépésznel, szóval a vágó eszközökkel dolgozó iparosoknál munka alkalmával csak akadály a gyermek. Tehát nemcsak a nap-számokra heneen az iparos osztályra is áldás az óvoda.

De az óvoda szükséges a sok cseléddel rendelkező gazdag embernél is, kivált ha Isten őt több gyermekkel megáldotta, mert a gyermek a cselédség közt sok olyat hall, lát, mi károsná válhatik egész életére.

Az elmondottakból könnyű belátni, hogy a hol gyermekmenhely vagy óvoda nincs, ott különböző módon és uton idejekorán sok gyermek elhal. Pedig országunk csak akkor lehet virágzó, ha annak tágas pusztáit saját népével meg tudja népesíteni, megmivelnit és ha népesedése által a különböző iparágaknak is elég munkaerőt tud biztosítani.

Fájdalom! ezt a gyermekek nagy halandósága miatt jelenben nem teheti. Ugyanis a statisztika bizonyítja, hogy Magyarországon 5 százalékkal több gyermek születik, mint Európa más országában és mégis a nemzet létszámának fele elpusztul, mielőtt a 7 éves kort elérné.

Az is tudvalevő dolog, hogy míg nyugat Európában 40—50 év alatt a nép megkétszereződik, addig nálunk a nemzet létszám megkétszerezéséhez — békés viszonyok közt is — legalább 120—130 év kívánatlik.

És mi ennek az oka? részben az, hogy nálunk a gyermekek valódi ápolásban, gondozásban nem részesülnek. E téren tehát az óvodák nekünk sok tekintetben segítségnyújtást nyújthatnak. E cél lebeghetett Kula közönsége előtt, midőn óvoda létesítését elhatározta és ezen zsenge intézet számára még díszes épületet is emelt.

Előttem szóló tekintetes Korbai Károly elnök ur felemlít azon kegyes jölteveteket, kik ezen szép intézetet létrehozni kegyeskedtek.

Engedjék meg nekem is, mint a vármegye tanfelügyelőjének, hogy köszönetemet fejezzem ki a b.-kúlai takarékpénztárnak, elmondhassam hogy legyen áldott Czucz József emléke, s hogy hálás lehessen a helybeli derék nőegylet és általjában Kula város nagyródmű közönsége, mint az óvoda jöltevői iránt. De azt se hallgassam el, hogy tekintetes Korbai Károly köz- és váltó ügyvéd ur volt az, ki az alapszabályok megalkotásaitól kezdve tanácsal és tetemes anyagi áldozattal segítette az óvoda egyesületet.

Vége kedves kötelességet vélek teljesíteni annak felemlítésével, hogy ezen óvodát önmaga Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur már ez ideig is igen szép összegekkel segítette.

Midőn ezen ünnepélyes alkalommal az intézet jöltevőinek hálás köszönetemet nyilvánítanám, az óvónő nevében a tisztelt szülőket. Szt. Márk (X. 14.) evangélista szavaival kérem: „Engedjétek hozzám jönni a kis gyermekeket”. — Hiszen az óvónő engedelmes-ségre, rendre, tisztaságra fogja szoktatni a kisdedeket, megtanítja őket imádkozni, Arany János koszorús költőnkkel mondván:

„Ártatlan szíved tavasz-kertjében,

A vallást öntözgetem,

Kis kacsoíd öszzetéve szépen,

Imádkozál kis gyermekem.”

És ezzel a kúlai egyesület óvodáját megnyitottanak nyilvánított.

Ezután Vitályos Imre az óvodák történeti fejlődéséről s ennek alapján azoknak nemzeti, családi és pedagógiai fontosságáról, emelkedett hangú záró beszédét mondott, melynek során köszönetet nyilvánított a királyi tanfelügyelőnek megjelenéséért s az ügy iránti mindenkorai támogatásáért. Ezután a dalegylet a szózat eléneklésével az ünnepélyt bezárta.

A megyei méhészet-egylet kiállítás és közgyűlése Bezdánban.

A Bács-Bodrogh megyei méhészet-egylet méhészeti kiállításal egybekötött 11. vándorgyűlést okt. 2-án Bezdánban tartotta meg.

Örömmel vettük e hirt közzéadásunk eme ágának okoszerű fejlesztésére hivatott egyesület szándékáról annál inkább, mert a méhészeti is egyike ama foglalatosságoknak, hova csekély befektetés és fáradsággal gazdánk üres idejüket hasznosan értékesíthetik s a melyről bátran elmondhatjuk, hogy a vele való foglalkozás lelki örömei — a természet apró munkássainak ösztönösképpen rendszeretete, szorgalma, előre látó takarékoság láttára — színtoly sokra becsülhető erkölcsi védőkörrel fog körül, mely bizonyára a jelzett tulajdonok követésére buzdít.

Mi természetesen, ha az egylet intencióját — mely fáradságot, időt sohasem kímél, célja: az okoszerű méhészeti megszervezésre körülményeiben rendelkezés eszközét teljes felhasználásával buzdítólag hatni — maga a megkeresett fél is érdeklődéssel várja és támogatja; ha nem külső fény, nem pillanat szűlte érdeklődés, hanem komoly szándék az okozat egy ily létezőnképpen vágó kérdés fejlesztése; bizonyára a hatás s annak eredménye sem lehet sikertelen, okulás és tet nélkül.

Az ügynek ilyenét átérzése okozhatta, hogy míg egyrészt a megalakult helyi kiállítási bizottság minden törekvése az érkező vendégek szívélyes fogadására irányult; hogy gyűjtéssel a méhész-egylet összes, 50 frtig terjedő költségeit fedezte; s hogy az ősi nagy munka dacára minden lehetőt megtett a kiállítás és közgyűlés látogatottságára; másrészt a megyebeli méhészeink buzgó apostolként méz édes odaadással mutatták képviselt ügyük fontos célját s lelkesítették szóval, tettel.

A kiállítás a beltéri közs. iskola-épület két termében volt elhelyezve; egyikében a méz és kisebb műeszközök, másikában a kaptárok s nagyobb gépezetek. Okt. 2-án reggel 8 órákor jelent meg Mészner István helyb. plébános úr, mint a kiállítási bizottság elnöke, a bizottság tagjaival s számos érdeklődő jelenlétében az ünnepélyes szavakkal megnyitotta, mire az egyes szak-kiállítók megmagyarázták kiállított tárgyaik használatát, kezelési célszerűségét. Legtöbb magyarázatni valója volt természetesen magának az egyletnek, mely tárgyaival elhalmozta a termék minden zege-zugát s adott munkát azok képviselőjének Turnovszky Sándor és Jakob József urakkak, kiknek figyelme a legapróbb részletekre is kiterjedt: az érdeklő közönség bő tapasztalat szerzés hiányáról nem panaszkodhatott.

Pont 11 órákor a nagyvendéglő egyik felszített termében nyitottat meg a közgyűlés ugyancsak a helyi kiállít. bizotts. elnöke által, melynek főbb tárgya volt: Sztahulyák Endre Ferenc-csatornai főmérnök bezdáni, Csuka Mihály cservenkai és Jakob József bresztováci gyakorolt méhészeknek értekezései. Nem lehet célunk e jeles értekezéseket egyenkint ismertetni, noha úgy tárgyük, mint az okoszerű méhészeti előnyére felhozott okerős bizonyítgatásaiak megérdemelnék, de minden megjegyzés nélkül még sem hagyhatjuk ama erős ostromtámadást, mit a „javított” méhészeti előnyeinek igazolására egyúttal kifejtettek, hogy Őtel és Dzieron hallhatatlan érdemeinek községünk öreg méhészeivel is szemben érvényt szerezzenek és a maradiság érveit lefegyverezzék.

A közgyűlés mind három értekezést megjelenezte s jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét előadásaiért. A mintegy 2 1/2 órát igénybe vett értekezések befejeztével, a Szabadkán múlt évben tartott méhészeti közgyűlés megbízásából egybeállított egyesületi alapszabályok vétettek tudomásul, mely után felolvastatt Zomborseevi Ferenc egyll. elnök átirata, melyben 2 db aranyat küld a közgyűlés rendelkezése alá, hogy azt a jelen kiállításon, egy szegény, az okoszerű méhészeti tétel magát kitüntető tanító-méhésznek ítélje oda. Végül a bíráló bizottság megválasztása után elnök Mészner István által tartott emelkedett hangú beszéddel a közgyűlés befejezést nyert.

2 óra volt, midőn Herczenberger Károly dalra gyűjtött szirenei a társasbéd nyitányát kedvtelten meghúzták, mire kedélyes 2 óra telt le, fűszerezve számos talpra esett felkőszöntésekkel. Az első Mészner István mondta az egylet lelkes vezetőjére Jakob József, mely után dr. Ambrozovics Károly az egylet elnökére, a koránál fogva távol maradt Zomborseevi Ferencre emelte poharát. Popovics szolgabíró a méhészet-egylet összes jelen volt tagjait éltette, Jakob és Turnovszky urak pedig a helyi bizottság elnökét s tagjait. Felköszöntöttek s felköszöntöttek még: Sztahulyák Endre, Bosnyák János, Hegyessy Ferenc s több mások.

A bankett után a bíráló bizottság tagjai: dr. Ambrozovics Károly, dr. Vagner Antal, Koncsak János, Hegyessy Ferenc, Molnár Ferenc és Neszmírák urak Sztahulyák Endre elnöklete alatt a kiállítási helyiségekbe megjelentek, ott a bírálatot megkezdték s a kitűzött jutalomból az első 2 db aranyat Jakob József kiállítónak ítéltek oda, az általa most először

be mutatott újabb találmányú, egy keretbe foglalt három osztályú lapozó kaptárért. A 2-ik jutalmat a Zomborseevi félé 2 db aranyat Császár Sándor bezdáni tanító nyerte az általa sikerrel készítet kaptárakért. A 3-ik 1 db aranyat Csuka Mihály cservenkai jeles méhészt nyerte, egy általa készített 8 rekeszű anyatenyésző kaptárért és zajtalan mézpergetőért. A 4-iket 3 db ezüst frtot Györgyfalvy Henrik cservenkai tanító kapta, saját készítményű kettős lapozó kaptárért. Az 5-iket 1 db ezüst frtot Kozmics József bezdáni földműves, méhészt, általa kiállított folyó mézért.

Részint kristály tisztá méz és műeszközökért díszokmányon jutalmaztattak: Sztahulyák Endre, Sztahulyák József, Bieliczky Gyula, Bieliczky Kálmán, Késmáry Béla, Vagner Antal János és Császár Sándor urak.

Elismerő oklevelet nyertek pedig: Györgyfalvy Henrik szűrő pergetőjéért Csuka Mihály célszerű s olcsón kiállítható sejt-felület metsző késeért. König Ferenc méhészeti sapkáért. Szeifried Richárd mézeért. Dömötör László szakkönyveit.

A bírálat mezejtése és kihirdetése után a kiállítás 5 órákor az elnök által berekesztettnek nyilvánított, mire a méhészeti egyesület nevében Jakob József mondott meleg szavakkal köszönetet a közönség előljárónak, a kiállítási bizotts. elnökének, az összes bizottságnak és a pártoló közönségnek, melylyel egy-szersmind az ünnepély aktusa befejezést is nyert.

A vidéki vendégek legnagyobb része ezután kocsira kapott s az alig 10 percnyi távolságban fekvő Ferenc-József tápcsatorna most készülő s még alap munkájában látható szilip megtekintésére rándult, hol Sztahulyák Endre úr, mint e nagy mű szakvezetője, magyarázgatta a látható munka okát s célját. Beső-tétedett, midőn fáradságtól s az érdekes szakmagyarázgatásban kifogyhatlan „jó öreg úr” — töl egyenkint s összesen búcsút vevén, visszasiéttünk — bábra, hogy jól töltött napunkat méltán fejezzük is be. Az óhaj teljesült.

Bezdánban alig sikerült még oly fényes, vigmedélyű mulatság, mint ez. Ott láttuk Bosnyák János-nét, Sztahulyák Endrénét, dr. Goldschmidt-nét, Roheim Károly nejét leányaival: Frida és Zsni kisasszonyokkal, Schulz közs. orvos nejét leányával Evi kisasszonnyal, Bachrach és Loschitz családokat stb. stb.

Kiállítás, közgyűlés, kirándulás és bál egy napon, egy léleket vétele sok, megerőltető munka, de ránk kedves emlékü maradt, ha annak tanulmányi része következményeiben nem pusztá elenyésző lelkesítés, de — — okulás és tett-dús leend. x—

JOGÁSZ NAPLÓMBÓL.

„Ha felperes Reményi Julia leteszi a főesküt arra, hogy 1882. január hó 5-től ugyanaz évi május hó 5-éig terjedő időközben — — — — —

az esetben alperes Hódító Elemér az 1882. november hó 5-én született kiskorú Reményi Gyula atyjának bírólag kimondatik és köteles a kiskorú tartásdíja fejében különbeni végrehajtás terhe mellett havonként 40 frtot megfizetni.”

Mikor a tekintetes törvényszék egy megtört szív tragédiájának utolsó felvonását ez itelebe üntötte, — mikor a díjok hivatalos buzgalommal lemásolta egy rövid ideig tartó boldogság felett kimondott ezen végétetet, tudta-e, sejtette-e, hogy mennyi bú, mennyi fájdalom van e néhány sorba letéve; tudta-e, hogy e rideg prózába egy szerencsétlen szívek bannatlejes költészete van temetve; érezte-e, hogy e sorok egy lelkiismeretlen csábító diadalát és egy szegény gyenge teremtés csalódását, gyalázatát, szegényét hirdetik! — A per története azon ezredéves történetek egyike volt, mely örökké új marad.

A leány egy a fővárosba letelepedett olasz mérnök leánya volt, az olasz szépségek minden bájjával, üdeségével elragadtató varázsával felruházva, mely egy nemes szív és egy költői kedély keretében foglalva ellenállhatatlanul hódított, azon olasz nők egyike volt, kik az életben csak egyszer tudnak szeretni és ez egyetlen szerelem vagy menyországuk, vagy temetőjük lesz.

Szegény szerencsétlen leány! neked temetődd lett. — A mérnök meghalt. Az árvíz idején éjjel-nappal a véz színhelyén fáradozott, meghűtötte magát s rövid betegség után kimúlt. Aldozata lett tudomány-szomjának és emberbaráti szeretetének.

Életének egyetlen örömet, legdrágább kincsét, szeretett leányát beteges nevével együtt halálos ágyán segédmérnökére Hódító Elemérre bízta. A fiatal ember régi jó barátja volt a családnak, s a szülők örömmel látták, hogy mint forr a két ifjú lélek egy boldogító szerelemben egygyé, s a szegény haldokló azon tudatban hunytá le szemeit, hogy jobb kezekre nem bízhatta volna!

Szegény apa! te órányalt akartál leányodnak hátrahagyni és szerető szíved nem is sejtette, hogy egy daemon karjaiba dobtad.

Az apa halála után a leány szeretetének árván maradt osztályrészt is az ifjura pazarolta. Hisz oly édes volt azokban a túlvilági boldogságot biztató szavakban gyönyörködni, azt az örök szerelmet ígérő esküt újra és újra hallani — és viszonozni.

A szegény leány hitt, remélt és szeretett, szeretett a szenvedélyig, az örűltségig, sőt tovább is — a gyalázatig.

Mikor aztán a szegény napjai bekövetkeztek, midőn a szerencsétlen leánynak először lett volna a támaszra szüksége, mely őt a bukásból felemelve, először a férfire, ki nevével a gyalázatot eltakarja, akkor a fiatal ember megtagadta, elhagyta és többé felé se nézett.

A szegény és a kétségbeesés még nem volt elég csapás a szerencsétlen teremtésre, most még a nyomor is hozzászegődött és az ártatlan kis magzatot — nem mint remélte, — teiben-vajban, hanem könnyeiben fűrésztötte.

De legnagyobb szerencsétlensége az volt, hogy a hűtlen csábító felejteti nem tudta, hogy még mindig forrón, véghetetlenül szeretete.

Midőn minden fáradozások — hogy az időközben

megnősült és kedvező vagyoni viszonyok közt élő apától a szegény kis csecsemő számára némi segílyt, egy kis kegyelem adományt eszközöljek ki — sikertelen maradt, kötelességemnek tartottam a szerencsétlen anyát azon törvényadta jogára figyelmeztetni, hogy a gyermek eltartását per útján az apa kötelességévé tétetheti.

Ajánlatomat visszautasította. Nem a saját szegénységét átalotta piacra vinni, nem a saját becsületét akarta a nyilvánosság megtámadásai alól kivonni, hanem őt kímélte, a hűtlen szeretőt, ki őt boldogtalanlana tette, ki őt rég elfeledte már, de kit még mindig szeretett, s kit egy ily per gyalázatának kitenni nem akart.

Mikor később a nyomor háttérbe szorította a gyengéd tekinteteket, és a pert mégis kénytelen volt megindítani, csak akkor tűnt ki a hűtlen csábító egész jelentelensége, szívtelensége és romlottsága.

A perben tagadt mindent. Tagadta, hogy a leányt valaha ismerte, hogy neki a leánynyal valaha gyengédebb viszonya lett volna, hogy neki házasságot ígért, hogy elcsábította stb.

A per folyama alatt észrevettem az ellenfél taktikáját, ki minden áron azon volt, hogy a leánynak az eskü itéltesse meg. Oh! ő nagyon jól ismerte a leányt, ő jól tudta, hogy ezt a pert csak úgy nyerheti meg, ha azt a leánynak odaitelendő eskü letételétől feltételeztesen elveszi. Ő jól tudta, hogy ez a leány, ezt az esküt nem lesz képes a világ minden kincséért egy harmadik személy jelenlétében letenni, jól tudta, hogy ez a leány nem fogja magát annyira megálázni, hogy még esküvel erősítse azt, a mire még gondolni is bűnnek tartotta volna.

Es pokoli számításában nem csalódott. A gyenge szív megtört bár, de meg nem hajolt; büszkesége, nemessége a régi maradt.

A per kedvező eredménye — mint előre látható volt — a leánynak megítélt s fenn közölt eskü letételétől volt függővé téve. A szerelm-szerződést nem tanak előtt szokták kötni és a pecsétet reá nem a közjegyző, hanem az ajkák illesztik, ezt tehát se tanuval, se pecséttel bizonyítani nem lehet.

Mikor a szerencsétlen anyával az általa leteendő eskü szövegét közöltem, sirva fakadt és kétségbeesett zokogás közt panaszkodta, hogy inkább meghalni, sem hogy ezt bíróság előtt még esküvel is erősíteni. Hát még kételkedni mer valaki ezen? Hát annyira súlydtem volna már, hogy becsületemet is esküvel kell megvédeni? Nem! — és szégyenpirtól égő arcát kezébe temetve, kifutott az irodából.

Hetekig tartó küzdelembe került, míg végre megígérte, hogy az eskületét hatánapra megjelenik velem a bíróságnál. Gyermekje jövőjére, anyai szeretetére kellett appellálnom, s ez még a szegény érzeténél is hatalmasabb indulat volt.

Megjelentünk a bírónál. A szegény leány megígérte, hogy erőt vesz gyengeségén, hogy gyermekére fog gondolni, hogy lesz elég ereje a kinszenvedéssel megküdeni és az esküt leteszi.

Az ellenfelet sikerült rábírnom, hogy a szerencsétlen anya iránti gyengédségből hagyja el velem a termet s maradjon a leány a bíróval egyedül.

Néhány perc múlva hirtelen feltárl az ajtó, és fuldokló zokogás közt rohant ki rajta kliensem, s felém sem tekintve, lefutott a lépcsőkön.

A mitől féltém — bekövetkezett, — a szegény leánynak nem volt elegendő ereje a kinszenvedés, nem tudta maga felett a végítéletet kimondani és a per el volt vesztve.

Mi lett a szegény anyából? mi lett a szerencsétlen gyermekből? nem tudom, — azóta nem láttam. Vajha ne is látnám soha, — mert félek a viszontlátástól!!

Es még mondja valaki, hogy a poros akták közt nincsen költészet? *Brutus.*

LAP, EGY GONDOLKODÓ NAPLÓJÁBÓL.

Motto: „Fájdalom a boldogságnak egyik alkotórésze.”

Hja, így van e földi életben mindennel! A mézeshetek után következnek a siralmas évek; remény után csalódás, vigalom után lehargaltság (kaccenjammer, betegeskedés)... Kérdés, hogy arányban áll-e a szenvedés a mulatozással és élvezetekkel? Vajjon olyan fokban keserül-e meg az ember mulatságos óráit, a milyenben átélte azokat?

Mindenki azt fogja rá mondani önként, — ha nem is pessimista — hogy bizony a gondviselésnek a mulatás utáni visszatörése sokkal fájdalmasabb, mint minő kellemes volt maga a vigalom.

Milyen rosszul van az, hogy az embernek utóbb kell megsínylenie a mulatságot, hogy nem lehet előbb leráznunk nyakunkról az okvetlenül bekövetkező „szánum bánom“ keserű perceit.

Innen van, éppen mert a rosszat utóbb vesszük, hogy ezt tartósabbnak gondoljuk és érezzük.

Ne legyen az ember aztán pessimista, ha így futólag elgondolja, hogy e földi életben tulajdonképpen semmi öröm sincsen. Mert mindenütt ott van ismét a rosszul, akár testi, akár lelki. A mennyit a mulatás ért, annyit ront le az életkedvből a természet boszúja.

Igy hát nem is volna élvezet e földön?!

Es mégis van! Éppen abban áll az élet saját-szerű rejtelme, hogy a boldogságnak megszámlálhatlan forrásai mellett a bűbánat, a gyötrelmet annyi eszköz-zével rendelkezik! Örülünk, sirunk; az arcon hol a mosoly rózsái, hol a fájdalom könnyei fakadnak.

Es oly igaznak, fenségesnek tetszik ennél fogva a magyar ember természete, ki nagyon sokat mond avval, hogy ő „sirva — vigad”.

Vannak lelkek, kik könyek között megbocsátanak az élet szenvedéseinek s fájdalomk sötét tányolán át is rózsaszínben látják a világot; mások ismét letartott, sivár pusztaságnak nézik az életet és csengő poharak között is a lét ellen átkok dörögnek ajkukon. Mindkét álláspont némileg jogosult.

Ha igazat adunk a közmondásnak, mely bennünket — magyarokat — kiválóan jellemel: az optimisták és pessimisták álláspontot egybeforrva találjuk a magyarban. Es ez nézetem szerint a leghelyesebb. Csak ily kedély lehet méltó tükre a természetnek, a

külvilágnak, az életnek. Hiszen a harmat-ázott levél alatt undok béka görög, s az ég, melyet kedvesünk szemében tanulunk meg imádni, legverőfényesebb kedve után szórja gyilkoló villámit.

Az élet költészet és próza egyszermind. Mi emberek vagyunk e remekműnek kötelezett „kedves olvasói”. Sokan pillantanak be az élet könyvébe — mely szintén fehér, tiszta alapon fekete betűket tartogat — és átolvasván annak egyik fejezetét, pl. mely az „ifjúságról” szól — később gondtelt redőkkel homlokukon számlálják éltük hátralevő napjait s mi ott oly vonzóknak, érdekesnek tetszett, a regény — mert annak minősíthetjük leginkább — végére érve, itt kísérteties, zordon jellegben tűnik föl.

Jó tanácsot adott az ó-kor tapasztalata Horác egyik művében, hogy életmódunkat is bölcsen kell már eleve irányítanunk, úgy élnünk, hogy az „aurea mediocritas“ elvét soha semmiben meg ne sértsük.

Oh mennyi igazság rejlik e mondásban! Mindenben mértéket tartani! Es mily nehéz probléma az élet számára! Milyen edzettnek kellene lennünk, hogy a végzet kísértései közben zabolázni tudjuk kedvünk vagy bánatunk csapongását! Az élet nyújtja a legnehezebb mennyiségnyi feladatot, melyhez képest elenyészik az egyenletek és logaritmusok kicsinyes tudománya. Megszámlálni tudni az öröm kacaját és a könyv cseppjeit, melyek örömmünkben — bűnbán egész lényünket el akarják foglalni és ugyszólván — megemésztenek. Határt szabni a léleknek, mikor lángra gyultában szikrázó erővel tör korlátainak és el akarja hagyni a testet, mert szűk neki az, mint a rabnak a bilincs! Határt szabni a keservnek, mikor magába vonultában önnön véréből táplálja magát és még a szív is nagyon széles és hangos hely neki: széles, mert ő megdagasztotta, — hangos, mert — dobog! Erdemes-e élni vagy sem?!

Csak akkor lehet tudni, ha — végére járunk. Es végére kell járunk — ha lehet — hogy itéletet mondassunk multunk, örömeink, szenvedéseink fölött és gyerekes vádunk panaszhangja ne kiáltson az égbe, ha sirunkat önmagunk ástuk meg; és hogy életünk romja fölött az engesztelődés alkonyfényében merengjünk, ha azt önmagunk varázsoltuk át siralom völgyéből — paradicsommá, honnét többé ki nem üzethetünk!...

Hányan szeretnék megkérdeni az ősz-fürtös aggyasztótól: induljak-e neki? vagy dobjam el magamtól, mint haszontalan ajándékot?!

Azt mondaná rá az öreg: „Járj végére, majd megtudod!” Hátha a te igényeid szerényebbek lesznek mint az enyéim voltak; hátha találsz egy szívet — talán éppen a magadét — melynek melegénél mosolyogva fogadod az élet dermesztő viharait és a meg-elgedés csendes ölében jól esik hallanod könyved hullását, látnod jó kedved szívárványát? —

Eljűk át az életet! Lehetetlen, hogy az ember legelső ajándoka (mely nem is emberektől jő) ne hozza meg izletes gyümölcsöt. Lehetetlen, hogy a kebel, hová egy felsőbb hatalom az istenséghez emelkedés csiráit ültette, leroskadjon az élet súlya alatt; ha megtudja örízni azt a kincset, azt a drága zomán-cot, azt az illetet, melyet oly ragyogóan kap, s mely az életkedv egyedüli forrása!

Eljűk át az életet! Vigasztaljon, hogy az egész élet ugyis csak iskola, hol edződünk, erősödünk, ne tekintsük azt már eleve a pokol előtorncáának, hol a kínzás rémei ijesztgetnek. Kell egy másik életnek lennie, hová e földi, gyarló lét olvasztó kohójában megtisztult lelkek röpülnek és elfeledik ez életet ott, mint az aggastyán — dajkájának egyik rémes meséjét!

Vilgyi Gusztáv.

A bibic.

„Isten veled!
Híven szerettelek.
Te voltál életem boldogsága
Isten veled!
Mégolt szerelmemért cserébe
Fogadd az elváláskor érted
Utolsó omlo könnyemet...
Isten veled!”

Igy sohajt a szegény bibic madár.
Vesztett párjára ő hiába vár,
A rét fűvén, a hajló nád között,
Hová bűbánatában költözött.
Egy galamb volt az ő szeretője,
Boldogságot várt, remélt felőle.
Es biztatá: nem mulnak sok napok,
Csak addig várj míg én fészket rakok.
Felépitem, megépitem puhára,
Gyenge tested kényelmét hadd találja.
Szerelmemmel fődözgetlek, takarlak
Hideg zápor s szelétől a viharnak.
Boldogság lesz egymás keblén pihenni.
Nem tudni mást: csak vég nélkül szeretni.
Nem élnek ugy menyben az angyalok.
— Csak addig várj míg én fészket rakok. —
Es a galamb — mit a szive sugallott —
Szeliden a bibic vállára hajlott,
Es esküdött életre, meg halálra,
Hogy míg amaz fészket csinál, bevárja.

Azonban míg hó hó után telik:
Egy lángbagoly csak felkerekedik.
Huhog, repül, szárnya sivít a légben,
Hetykén leszáll a galambház elébe.
S a kis galamb ugy elnézegeti.
Az, hogy veres nagyon tetszik neki.
Es dicséri szemét, fülét, a szárnyát,
Hogy a bagoly restelli nézni árnyát.
Es szól: „Galamb, ne dicsérsz itt potomra,
Légy az enyém, jer elviszlek lakomra.
Nem messze van, egy ócska váriregben,
Hol nem lesz más halandó, csak mi ketten

No meg régi lakos — pár denevér
De az előled mindenkor kitér.
Te lész urnője ott az ócska várnak,
Parancsodra szolgák remegve várnak.
Hatalmad nagy, mert az apró madárkák
Térdre borulnak arcomat ha látják.
No ugy-e kis galamb eljössz velem,
Hadd derüljön az én lakóhelyem!
Es a galamb repült a lángbagolylyal.
Szegény bibic feledve lett azonnal.

S telt az idő, év évre jött meg elmúlt,
Fehér galamb örömvirága elhullt.
A lángbagoly hatalmas a vidéken,
De zsarnok is, kegyetlen is körében.
Nem hatja meg a kis galamb siralma.
Az érzésnek szívében nincs hatalma.
Szól gögősen: „tán búsuljak miattad,
Szegény galamb, köszönd meg, hogy kitartlak.”
Az tőr szegény, siránkozik; mi haszna?
Üres falak közt hangzik el panasza.
Hiába kér, hogy jönne élte vége.
— Ki szívet csal: szív kell azért cserébe. —
Sirás miatt a hangja is kipusztul,
Csak turbékol, nem énekel azontúl.
Es búban él, bokrok alatt keresget.
Vigasztalást magának nem szerezhet.
Ki más szívet könnyelműn összetörte:
Mégérdemi, hogy a bánat gyötörje.

Igy a galamb megkapta a magáét,
A hűtlen — a végtelen csalásért.
Es a bagoly ur most is az üregben,
Nappal vak és prédára éjbe lebben.
Patkányt, egért hord össze nagy halommal,
Hatalmas is, de megvetett bizonylyal.

Szegény bibic elbujdos a pusztára,
De nem hallgat senki se jajszavára.
Vesztett párját napestig hívogatja.
Vesztett boldogságát most is siratja.
Csendes estén a nád körül ha hallik:
Bús hangjára a szív is átnyilallik.
A galambot mindegyre csak kiáltja.
— Szegény bibic — megszanja, aki látja.

Kajabusz.

Volgam én is...

Volgam én is boldog egykor,
Te tudod azt, szép gyermekkor!
De kilépve a világba,
Szertefoszlott üdve, bája.

Volgam én is boldog, midőn
Ábrándoztam tavasz időn...
De virányát már azóta
A valóság letarolta.

Volgam én is boldog régen...
Szerelemnek lágy ölében...
De késő volt tudni, hogy csak
Hitegettek, csalogattak.

Volgam... bár ne lettem volna,
Életem most szebben folya...
Nem tudám, hogy mit vesztettem,
Nem volna mit megkönnyeznem!

Vilgyi Gusztáv

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye Vaskút községében leköszönés folytán üresedésbe jött aljegyzői állomásra — a fennálló tekintetes megyei szabályrendelet értelmében — **folyó évi október hó 15-ének** d. e. 8 órájára ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivattak a pályázni szándékozókat, hogy ezen kizárólag 400 frt o. é. készpénz fizetéssel egybekötött állás elnyerhetése céljából, az 1871. évi XVIII. t. c. 74. §. értelmében letett jegyzői szigorlatot igazoló képesítővel, kellőleg felszerelt folyamodványukat, legkésőbb folyó évi október hó 14-ig alulírt elüljáróság-hoz benyújtsák, mert később érkezett folyamodványokat tekintetbe vétetni nem fognak.

Végül megjegyeztetik, hogy az állam hivatalos nyelvén kívül, a német nyelv szóbeli bírása okvetlen megkívántatik, s ezenkívül a dalmát nyelv ismeretét igazoló és képesítővényén kívül több évi jegyzői gyakorlatot — de különösen az adóügy teljes önállósággal való vezetését — tanúsító mellék bizonyítványokat felmutató folyamodók, előnyben részesíttetnek.

Kelt Vaskuton, 1884. évi szeptember hó 25-én.

Pacher Béla, Richter Pál,
jegyző. 4-4 esküdt.

Hirdetmény.

Kisbedáni utcában 342-ik szám alatt létező tehermentes házamat, mely eddig mint bolt- és vendéglő-helyiség adatott bérbe és áll egy előépületből, nagy kocsifészer, tágas, udvarban keresztbe épült lakházból; Zomborból távozásom miatt eladni szándékozom; bővebb tudósítással szolgálók a Dévay-kertben.

Nyári vendéglőhöz szükséges berendezési tárgyakat, 2 fődött kuglizót, jégveremhez szükséges anyagot, különféle nagyságú üres hordót, 2 társaskocsit stb. szándékozom eladni, a tárgyak megtekinthetők a Dévay-kertben.

3—3

Hanczman Ignác.

1354. szám.

tkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

A kulai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Oriolt János bácsi lakos végrehajthatónak, Kovács Grga bácsi lakos végrehajtható elleni 206 frt 82 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében, a hódásági kir. járásbírósa területén lévő Bács község határában fekvő a bácsi 771. sz. tjkvben A. I. alatt foglalt Kovács Grga 214., 215. hr. 136. ö. i. sz. ház és beltelekre 507 frt, és a bácsi 983. sz. tjkbe időközben átment A. I. alatt Waing György nevére előforduló 2283/a. hr. sz. szőlőre, melyet 241 frt 80 kr. váltásdíjterhel, az árverést 245 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi november hó 27-ik napján délelőtti 10 órakor Bács község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kulai kir. járásbírósa mint tkvi hatóságánál 1884. évi szept. hó 6. napján.

Sztojkovits György,
kir. aljárásbíró.

Szabadkézből eladás.

Elköltözésem folytán jutányos áron eladom: **szobabútoraimat, zongora-, hintó-, szánkó-, kocsik-, lovak- és szerzőmokat.** Eladom továbbá **gazdasági felszerelvényeimet** is, u. m.: 25 eke, 2 magtakaró, 1 répaevető, 3 szekér, 2 henger, 50 pár járom, 20 tézsla, 2 szecsavágó, 1 daráló, 1 búzatisztító (Trieur), 2 morzsológép, 2 szelrosta, 1 hármás két sat.

Megjegyzendő, hogy mindezeknek nagyobb része igen jó karban, van, majdnem teljesen új.

4—2

Roheim N.

Árverési hirdetmény.

A garai rom. kath. hitközség részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az újból csinosan felépült nagyvendég fogadó az italmérsi regale-joggal — a sörméret kivéve — három egymásutáni évre, vagyis 1885., 1886., 1887. évekre haszonbérbe fog adni **folyó hó 23-án délelőtti 10 órakor** a község-házánál.

Kikiáltási ár egy évre 1500 frt. Az árverezők kötelesek ennek megfelelőleg 10% bánatpénzt letenni az árverés előtt.

A bérlet kezdetét veszi 1885. évi január hó 1-én. Kelt Garán, 1884. október hó 8-án.

Pencz Ádám s. k., 3—1 **Ribovics András s. k.,**
hitközs. jegyző. plébános és hitközs. elnök.

325. szám.

Végr. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbírósa 3118. számú végzése által a parabutyi segélyszövetkezet javára Kobetits András és Schmidt Albert parabutyi lakosok ellen 225 frt tőke, ennek 1883. év július hó 15. napjától számított 8% kamatai és eddig összesen 72 frt 95 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 710 frt 80 kr. becsült különféle ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2107. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Parabutyon alperesek lakásán leendő eszközzésére 1884. évi október hó 17. napján d. u. 3 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásághon, 1884. évi október hó 7-én.

Mortenson Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

654. sz.
bv. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósa 1126/1884. számú végzése által Steiner Lajos zombori lakos javára Nadas Ignác zombori lakos ellen 1000 frt tőke, ennek 1884. év február hó 17-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 25 frt 30 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 333 frt 60 kr. becsült nyomda szerelvények, nyomtatvány, lámpa és alumból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 5517. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban a város-házán leendő eszközzésére 1884. évi okt. hó 17-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban 1884. évi okt. hó 4-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Nincs többé fogfájás!

DOM MAGUELONNE főnök a tisztelendő benediktinusoknál **Soulauban (Gironde)**

FOG-SZERE

használatát által.

Két arany dírm, Bruxelles 1888. a legnagyobb kitüntetés. — Főtitkára 1873. Bonnard Pierre prio által.

1. palack 1., 2. és 4. frt, per 75 kr. és 1 frt, pasta 1 frt.

Lotion végétale Cephaline, jóskönyv a fejmossa egyszerűsége miatt.

Apricoline tolviz, Egyedüli szer mindentelő borbetegek, kitések, égések stb ellen.

Parfümök, nagy választéka az ismert angol és francia illatanyagokból.

Poudre fleur de riz de Lahore, elismert legjobb rizpor, finom illattal.

Glycérine anglaise, kitünő szer a bőrmű fárasztások ellen stb.

Főigénykedés a nagyban eladásra

A. Seguin 3. rue Huguerie Bordeaux.

Raktár Zomborban: Heindhofer Robert és Weidinger S. és Zs. uraknál.

7154. sz.
tkvi 1883.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Csernus Dózsa Brigitta és társainak Dózsa Gergely elleni birtok közösség megszüntetése iránti végrehajthatási ügyében a zombori kir. törvényszék a Ns.-Militiesen fekvő, a ns.-militiesi 442. sz. tjkben Dózsa István és társai nevére álló A. I. sor 659. hr. sz. 900 □ öl üres házhelyre 63 frt, 3. sor 2263. hr. sz. 594 □ öl szántóra 53 frt, 4. sor 2604. hr. sz. 1499 □ öl kaszálóra 111 frt, továbbá ottani 1032. sz. tjkben Csernus Dózsa Brigitta és társai nevére álló A. I. alatt foglalt 2068/b hr. sz. 3 hold szántóra 416 frt és 2603/b hr. sz. 375 □ öl ingatlanra 14 frt, végre ottani 1472. sz. tjkben A. I. alatt foglalt 2069. hr. 7 hold 800 □ öl szántóból Dózsa István, Csernus Dózsa Brigitta, Tarnay Dózsa Erzsébet, Körmöndy Kanyó Julesa, Kanyó Kanyó Anna és Kanyó Gergely 2/3-ad részben illető jutalékára 671 frt 33 kr. ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok egyenként az 1884-ik évi december hó 15-ik napján délelőtti 9 órakor ns.-militiesi község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1884. évi szept. hó 4. napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

4060. szám.

Birtokeladási hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye Brestovác község határában fekvő, 719²²¹/₁₆₀₀ holdas birtokrészek, az ezen hirdetés kiegészítő részét képező részletes eladási terv szerint, 5 holdas részletekben, vagy dülönként, vagy pedig egészben a kataszteri tiszta jövedelem alapján megállapított és tehát a föld minősége szerint különböző, holdankénti 424, 594, 259, 308, 400, 343, 342, 210 frt becsértékekkel szóbeli nyilvános árverés útján

Brestovác község-házánál 1884. évi október hó 23-án reggeli 8 órakor és esetleg folytatólag a következő napokon a legtöbbet ígérőknek örök áron fog eladatni.

A szóbeli árverés megkezdése előtt írásbeli ajánlatok is adhatók be, de csakis az alább jelzett dülökre, vagy az egész birtokra.

Az egyes dülök becsértéke a következők:

I-ső dülő	158 ¹¹⁷⁵ / ₁₆₀₀ hold	67,303 frt
II-ik	141 ¹⁵⁹⁸ / ₁₆₀₀ " "	49,172 " "
III-ik	129 ⁵⁴⁰ / ₁₆₀₀ " "	35,839 " "
IV-ik	70 ⁸⁰⁹ / ₁₆₀₀ " "	17,524 " "
V-ik	218 ⁸⁹⁹ / ₁₆₀₀ " "	66,095 " "

Az egész birtok összesen 719²²¹/₁₆₀₀ hold becsértéke 235,933 frt.

Minden versenyezni szándékozó köteles a szóbeli árverés megkezdése előtt a kikiáltási összeg 10% bánatpénz fejében letenni.

Az írásbeli ajánlatok 50 kros bélyeggel és a kikiáltási árnak 10%-át tevő bánatpénzzel ellátandók és azok borítékán határozottan kiteendő a tárgy, melyre az ajánlat tétetik, továbbá az ajánlatban a megajánlott vételár számokkal és betűkkel világosan kiírandó és végül az ajánlattevő által kijelentendő, hogy a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti.

A vételár tíz évenkénti egyenlő részletekben mindig az összes kün levő hátralékok után az árverési eredmény jóváhagyása napjától a lefizetés napjáig számított 6% kamatokkal együtt törlesztendő. — A bánatpénz az első részletbe fog betudatni.

A tulajdoni jog telekkönyvi átírása csak a vételár teljes törlesztése után fog megengedtetni. Az árverési eredmény jóváhagyása napjától a vevő az összes adókat és terheket viselni köteles, ellenben ugyanazon naptól a föld jövedelme őt illeti meg, s ezért a fennálló haszonbérszerződések is azon naptól a vevőre ruházthatnak; a vevőre hagyatván, hogy ama szerződés határozmányai alapján a mostani bérrel való viszonyát tetszése szerint, de az eladó kincstár közbenjárása és szavatossága nélkül rendezhesse.

A részletes eladási terv- és az árverési valamint a szerződési feltételek Zomborban a m. kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. — Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Zombor, 1884. évi szeptember hó 25-én.

2—1

A m. kir. jószágigazgatóság.

283. szám.

bv. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini kir. járásbírósa 2115. számú végzése által a szontai árvarat végrehajtó javára Edl Mihály szontai lakos ellen 400 frt tőke, ennek 1881. év szeptember hó 1. napjától számított 8% kamatai és eddig összesen 46 frt 96 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 407 frtba becsült 100 kereszt búza, 1 kád, 4 hordó, bútor, ágyneműek s egyéb házi eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2357/1884. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Szonta község házában leendő eszközzésére 1884. évi október hó 15-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1884. évi okt. hó 4-én.

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó.

2461. sz.

kg. 1884.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye almási szolgabírói járásához tartozó Kunbaja községében leköszönés folytán megüresedett községorvosi állomásra ezennel pályázat hirdetettik. Ezen állomás **ez évi november hó 3-án d. e. 10 órakor** Kunbaján a község-házánál megtartandó választás útján fog betöltetni.

Az állomással egybekötött javadalmazás következők:

1. Évi készpénz fizetés . . . 400 frt — kr.
2. Nappali betegápolási díj . . . " 20
3. Éjjeli " . . . " 40
4. Halott szemléért " . . . " 20

A pályázók felhivatnak, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelt folyamodványukat ez évi november hó 2-ik napjáig bezárólag alólírott-hoz beküldjék.

B.-Almás, 1884. évi okt. hó 1-én.

2—1

Deák Zsigmond,
szbíró.